

A közönség száma bizonyítja, hogy van értelme a szabadegyetemnek

fotó: Nagy Botond

AGYMŰTÉT ISTENNEL

November 26-án ismét annyan érkeztek az Újpalotai Boldog Salkaházi Sára Plébánia közösségi termébe, az Élet értelme című szabadegyetem előadására, hogy a pótszékek ellenére többeknek csak állóhely jutott.

Dr. Csókay András ideg(agy)sebész, a Prima Primiissima Díj tulajdonosa Az élet életet fakaszt (számadás személyes életpasztalatról) címmel tartott lebilincselő, saját életéből vett példákkal alátámasztott, vetítéssel is illusztrált előadást. Mondandóját mindvégig őszintén, kedves közvetlenséggel, és szellemes humorral fűszerezve tolmácsolta. Mint megtudtuk, valóságos nevelést kapott, de fiatal korában eltávolodott a hittől. Valahogy a nélkül is remekül mentek a dolgaik... merthogy így volt vele a felesége is. Ám ez így nem tart, nem tarthat örökké. 1998-ban, 42 éves korában tért vissza „gyermeki hitéhez”.

Nem sokkal előtte, egy tizenkét éves, koponyasérült kislányt műtött, akit elűtött egy teherautó. Az ütés következtében normális reakció – a lány agya duzzadni kezdett. Igen ám, de ez a valójában banális, múló, és természetes testi reakció a koponya, az agy esetében végzetes. Nincs ugyanis hely a duzzadásra. Ezért az orvosok azt a megoldást szokták alkalmazni, hogy nagy felületű csontot távolítanak el a koponya mindkét oldalán, teret adva a növekedésnek. Az orvosi gyakorlat mindaddig mégsem hozott biztató eredményeket: újabb bajt szült. A csontszélek ugyanis elnyomták az agykéreg ereit, s ennek következtében, az többnyire elhalt, ami szintén a páciens halálához, de jobb esetben is szellemi sérüléséhez vezetett. Így a műtét mindaddig vitatott volt, s elvégzése az orvos döntésén múlt. A műtőasztalon, egy

gyerek... mindenképpen meg akarták menteni. Egy közreműködő kollégája arra kérte, végezze el a kétes értékű beavatkozást. Megtettem, és közben magában önkéntelenül fohászodott, és töprengett, hogyan védhetné meg az ereket. A kislány túlélte a beavatkozást, meggyógyult, de még ő maga sem értette igazán, hogyan lehetséges ez... de közben, visszatért hitéhez, változtatott az életén, és rendszeresen imádkozott. Egy ilyen alkalommal tudatosult benne az Isteni titok: akkor, a műtét után, mintegy önkéntelenül, kis műanyag pillérekkel kitámasztotta a csontszéleket.

dr. Csókay András

Ezek megakadályozták, hogy az agyi erek végzetesen az éles csontszélekhez préselődjenek. Egyszerű – mégsem gondolt rá még senki! – „hiányzott az isteni szikra”!

Visszatért a valláshoz, hívő életéhez. Csupán egy dologgal birkózott meg nehezen: nem volt könnyű az ellenségek felé is szeretettel fordulni.

Mindenesetre, azóta életében a fent történethez hasonló, pozitív, ihletett változások történtek. Feleségével is szinte újra ifjú házasként szerette, hűségben és harmóniában élnek.

Előadásában szolt még a példaképek fontosságáról, s az ő példaképéről, Alexis Carrel, Nobel díjas, lourdesi csodákat dokumentáló orvosról. Semmelweis és Batthyány Strattmann életét összehasonlítva is hozott példát arra, hogy miben segít a hit a tudomány emberének.

Kiemelte, hogy a feltámadás történelmi tény, s ha elfogadjuk a feljegyzések alapján Antigonét, azt, hogy élt Mátyás király, ugyanúgy ezt is el kéne.

Felidézte nagy gondolkodók, Einstein, Szent-Györgyi Albert, Papp Lajos, Keller Mayer Miklós hit mellett tanúságot tevő mondatait, de még egy viccet is: „A keresztények nem lúzerek, csak tudják, hogy később van az eredményhirdetés”.

Az előadás kicsit kifutott az egy órára tervezett időből, ezért az előadó egy gondolatkör lezárásával be akarta fejezni, ám – látva, hogy lenne még a témában mondandója – a hallgatóság kérte, s meg is kapta a ráadás-folytatást.

A háttér mögött ülő idős hölgygel a program elején váltottam néhány szót. Elmondta, először van itt. Felkesedésemre, miszerint kitűnő előadásra számíthatunk, s minden bizonnyal élvezni fogja, ha nem is szkeptikusan, de várakozás teli bölcs higgadtsággal mondta: meglátjuk... A végén azonban, már ő volt lelkes, s a na ugye kezdetű kérdésemre láthatóan szívből válaszolta, hogy nagyon tetszett.

Lovas Éva

A következő előadások idén:
December 17. – *Vedres Csaba:*
Születés zenéje
(Az előadás kb. 18 óra, a megelőző, az adott napi témára ráhangoló mise 17 órakor kezdődik.)

SZENT ERZSÉBET LEGENDÁJA MÁSKÉPPEN

Lapzártánk után és közvetlenül megjelenésünk előtt mutatkozott be A Rózsalány című musical az újpalotai Boldog Salkaházi Sára templomban. Így a kerületi ősbemutatóról nem tudunk hírt adni, ám mivel a musicalt egy héttel később, december 11-én is megismétlik, úgy gondoltuk, érdemes megszólaltatni a különleges kulturális esemény egyik alkotóját, Andorka Péter zeneszerzőt.

– Magam is kíváncsian várom a musical XV. kerületi bemutatkozását – nyilatkozta lapunknak a zeneszerző. – Egyrészt a helyszín miatt, másrészt a közönség miatt is. A Rózsalány bemutatkozásán már túl vagyunk, hisz november 27-én a gazdagréti katolikus templomban már bemutatottuk az előadást. Ott az volt a benyomásunk, hogy a közönség jól fogadta a zenés művet. Az előadás láttán még azok is elismerően nyilatkoztak, akik a CD-t meghallgatva korábban fanyalogtak. Ez persze nagyban köszönhető Tóth János rendezőnek, aki rendkívül ötletesen alkalmazkodott a templomi helyszínhez.

A Rózsalány ugyanis valójában egy színpadra készült mű, amely elsősorban a témája miatt „kényszerült” templomba. Andorka Péter zeneszerző és Hajnal Géza szövegíró alkotását a Madách Színház musicalpályázatán is a legjobb húsz mű közé sorolták, ám a szakmai vélemény az volt, hogy a több mint 800 éve született magyar szent története ma már kevésbé közönségvonzó, ezért nem került be a színházak repertoárjába. Erről azt mondja Andorka: – Ez valahol természetes is, hisz az István, a király sem a színházi karrierje révén lett ismert darab. Ugyanakkor fontos tudni, hogy az általam írt musical nem egy oratórium, és nem is a vallásosságra helyeztük a hangsúlyt, hanem a szerelmi és családi drámára. Ezzel azt szeretném kihangsúlyozni, hogy nem templomi helyszínre lett megírva, de az élet úgy hozta, hogy először templomban találkozhat a közönség az előadással.

– Andorka Péter szerint az újpalotai templom miatt a XV. kerületi bemutató egészen más lesz, mint a gazdagréti volt. A XI. kerületi ugyanis jobban hasonlított a klasszikus templomokhoz, az előadásnak pedig ehhez igazodnia kellett. – Az újpalotainak egészen más a zengése, kíváncsi vagyok, a dalok miképpen hangzanak. Ugyanakkor már ránézésre is elmondható, hogy a modern építészet jobban illeszkedik a darab lelkületéhez. A modern felületek ugyanis erősítik a mondanivalót. Ugyanakkor technikailag át kellett alakítanunk az előadást, hisz a gazdagréti templomban az oldár mindkét oldalán sekrestye volt, így a művészek két oldalról közlekedhettek, addig Újpalotán már

csak egy oldalról történhet mind- ez. Apró, de nagyon fontos tényező ez, melyet az előadást megelőző közel négyórás próbánkban oldottunk meg. Köszönettel tartozunk László Tamás polgármesternek, aki a kezdetektől felkarolta ezt az előadást, illetve Repcsik Gyula plébánosnak, aki az első perctől kezdve nyitottan bizonyult. Ez a bizalom számunkra is sokat jelentett.

A Szent Erzsébet legendáját és tragédiáját feldolgozó musical, A Rózsalány bemutatójára december 4-én az esti misét követően 19 órakor került sor. A megismételt előadás időpontja: december 11-én 19 óra.

Riersch Tamás

Színészeink terepmunkán

fotó: Ék

DEILEPHILA

A KoMa Bázisának helyet adó XV. kerületről szól a társulat legújabb produkciója, ami a Deilephila címet viseli. Társadalmi, szociális és identitásbeli sokszínűség jellemzi a Budapest északkeleti városkapujánál elhelyezkedő peremkerületet. A kerület legendáit kutatva a helyi lakosságnak köszönhetően számtalan érdekes, színpadra kíváncsító történetet megismerve, az új bemutatójuk jelenetei több mint 200 évet ölelnek fel. A cselekmény a kerület olyan emblemikus helyszínein játszódik, mint például a 20. század eleji Pestújhely, a kertvendéglők és korcsmák világa, a palotai erdő, ami akkoriban a tiltott párbajok központja volt, a Rákos-palotai MÁV-telep pezsgő kulturális színterei, vagy a hetvenes években felépülő újpalotai lakótelep. A lakók viszonya a kerülethez épp

olyan mértékben érdekli a KoMát, mint a tőlük hallott izgalmas törté- riák. Ebből kifolyólag a XV. kerületi Dózsa György Gimnázium diákjaival közösen alkottak jeleneteket három régi történetből kiindulva, októberben pedig egy hetet töltöttek a Kontyfa Középkorban, ahol a diákok Újpalotához kötődő élményeiből állították össze egy kisebb produkciót. A tanulók gazdag ötletei éppúgy beépülnek készülő előadásukba, mint az idősebb generáció történetei. Az előadás előkészületi szakasza a lakossággal közösen végzett interaktív alkotó folyamat volt, amely a próbaidőszakban sem ér véget: a decemberi bemutatóig több meglepetésszerű performansszal készül a KoMa a kerületben, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak legújabb előadásukhoz.

Ék

